

דף יז:

עין משפט ט.י. חו"מ סימן רפג סעיף א

א. הגוי יורש את אביו דבר תורה^א. והגר אינו יורש את אביו הגוי אלא מדבריהם שתיקנו שיירשנו כשהיה שמא יחזור לסורו^ד. ותנאי מועיל בירושה זו^ה הואיל ואין הגוי אבי הגר מחוייב לעמוד בתקנת חכמים.

עין משפט כ. יו"ד סימן קמו סעיף ד

ה. ד. גר^י ועכו"ם שירשו אביהם העכו"ם, הגר יכול לומר לאחיו העכו"ם טול אתה אלילים ואני אטול מעות, אבל אחרי שבאה האליל לרשות הגר אסור.

עין משפט ל. חו"מ סימן רפג סעיף א
עין לעיל עין משפט ט י

עין משפט מ. חו"מ סימן קכז סעיף ב

ב. הלוח^ז מהגר שנתגיירו בניו עמו, ומת הגר לא יחזיר ההלואה לבניו,

ג. מקידושין י"ז ע"ב ונלמד מפסוק "כי לבני לוט נתתי את ער ירושה".

ד. ממשנה י' פ"ו דדמאי, דגר כקטן שנולד דמי.

ה. פירוש שיכול להוריש למי שאינו ראוי ליורשו ולעקור הנחלה, ואפי' גוי לבנו הגוי שיורשו מן התורה יכול להתנות ולהפקיע הנחלה שהכתוב הוא רק לבני ישראל "והיתה להם חוקת עולם" כך העלה בפעמוני זהב. וגוי וגר שירשו אביהן, יכול הגר לומר לאחיו הגוי תיטול אתה ע"ז ויין נסך, ואני המעות, אבל אם כבר באו לרשותו אסור, והטעם כל זמן זמן שלא באו לרשותו מותר הגם שירש מיד במות אביו, צ"ל כיון שאינו יורשו מן התורה, לא נחשב כאילו הוא ברשותו של הגר משום כך יכול להתנות כך ולא אומרים שהגר נהנה מע"ז. סמ"ע ס"ק ד'.

ו. ממשנה דמאי פ"ו משנה י'. והטעם לפי שירושת הגר מדרבנן וחכמים הקילו בגר שלא יחזור לקילקולו, כך היא בגמ'. ולפ"ז דוקא גר אבל מי שהמיר אביו וגם בנו עמו ומת אביו אינו יכול לומר לאחיו המומר טול אתה האליל ואני הכסף. וכן מי שנשתתף עם העכו"ם בסחורה ובא לידו אליל אינו יכול לומר לעכו"ם טול אתה האליל, כ"כ הש"ך בס"ק ה'.

ז. וה"ה פקדון מהגר אע"פ שלא עשה לו טובה. ואם היתה הורתן שלא בקדושה ולידתן בקדושה יחזיר להם ורוח חכמים נוחה הימנו כמבואר אח"כ. ש"ך ס"ק ו'.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ואם החזיר אין רוח חכמים נוחה הימנו^ה, במה דברים אמורים
 כשהיה הורתן ולידתן שלא בקדושה^ט, אבל אם היתה הורתן שלא
 בקדושה^י ולידתן בקדושה רוח חכמים נוחה הימנו.

ה. מברייטא בקידושין י"ז ע"ב. ופי' רש"י שם אין רוח חכמים נוחה הימנו, שאין חכמים מחזיקים לו טובה לפי שלא הצריכוהו לכך. והר"ן פירש שעשה שלא כהוגן שמשוה אותו עם ישראל כמו שאמרו לגבי מחזיר אבידת גוי. ועיי' בס"י רס"ו. וגם הרי הוא כקטן שנולד דמי, ונמצא שאינו בתורת ירושה וכמ"ש בס"י רס"ו. סמ"ע ס"ק ג'.

ט. משום דמיחלף בישראל גמור. כן הכריע המחבר וכתב הב"י שצריך להגיה בטור.

י. היינו כשאמו היתה ג"כ גויה, אבל כשאמו מישראל שנתעברה מגוי, כיון שבכה"ג אינו יורש את אביו כלל, שגוי ועבד שבא על בת ישראל הולד כמותה, וגם אם היו שניהם חוזרים לסורם לא היה יורש את אביו שאחר אמו הוא נגרר וע"כ לא יחזיר להם, וכך מבואר ברא"ש ובר"ן. ש"ך ס"ק ח'. ולפ"ז אשה מישראל שנתעברה מגוי ויש לה בנים ממנו, ומת אביהם שהוא גוי זה, כיון שהבנים אינם יורשים את אביהם אם היא מוחזקת היא זכתה ע"פ דין תורה, וניתן להוציא צו ירושה על שמה גם ע"פ דין תורה. וצ"ע אם מקנה לבניה חלקם אם מותר לביה"ד לסייע בזה שהרי אינה חייבת להחזיר להם ואולי אין רוח חכמים נוחה מזה, ואפשר בגדר מתנה בהקנאה מהני אך לא מכח ירושה.